

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 409/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen henkilöstömitoituksen 0,7 lakiesityksen viipymistä kohtuuttomasti ja lakiesityksen valmistelussa ilmenneistä haasteista, ongelmista ja lain sisällöstä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 409/2019 vp:

Miksi lakiesitys henkilöstömitoituksesta on viipynyt kohtuuttomasti,

mitä hallitus aikoo tehdä, jotta eduskunta saa lakiesityksen henkilöstömitoituksen 0,7 kirjaamisesta lakiin mahdollisimman pian,

milloin hallitus on tuomassa asiasta lakiesityksen eduskunnalle,

mitä haasteita ja ongelmia lakiesityksen valmistelussa on tullut esiin ja

mitä hallituksen lakiesitys tulee pitämään sisällään?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallituksen esitys valmisteltiin mahdollisimman ripeästi syksyn aikana siten, että keskeiset työmarkkinaosapuolet olivat mukana valmistelussa. Esitys lähti lausuntokierrokselle heti valmistumisen jälkeen 4.10.2019. Lausuntokierroksen päätyttyä 15.11.2019 esitystä muokattiin lausuntopalautteen perusteella. Tämän jälkeen esitys lähetettiin suomenkieliseen laintarkastukseen 2.12., josta lausunto saatiin 12.12. Esityksen käännöksen valmistuttua esitys lähetettiin 19.12. ruotsinkieliseen laintarkastukseen, josta saatiin lausunto 27.12. Esitykseen on tehty lausuntojen edellyttämät korjaukset. Samanaikaisesti suomenkielisen laintarkastuksen kanssa esitys lähetettiin lainsäädännön arviointineuvostolle, jonka lausunto saatiin 30.12.2019. Tämän jälkeen esitykseen on tehtävä lausunnon edellyttämät täydennykset.

Esitystä käsitellään seuraavaksi kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnan kokouksessa. Eduskunta pääsee siten käsittelemään hallituksen esitystä alkuperäisen aikataulun mukaisesti keväätistuntokauden alkaessa.

Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset ovat vanhuspalvelulain henkilöstöä koskevaan 20 §:ään tehdyt lisäykset, joissa ehdotetaan säädettäväksi, että toteutuneen henkilöstömitoituksen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 409/2019 vp

tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksikössä olisi oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Esityksen mukaan henkilöstömitoitukseen laskettaisiin mukaan välittömään asiakastyöhön osallistuva henkilöstö, jolla turvataan iäkkään henkilön palvelut. Välillisiä tehtäviä (siivouspalvelu, ruuan valmistus, pyykkihuolto, kiinteistönhuolto, joihin asiakas ei osallistu) varten tulisi pääsääntöisesti varata riittävä erillinen resurssi omana henkilökuntana tai ostopalveluna. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos seuraisi ja arvioisi toteutunutta mitoitusta samoilla periaatteilla kuin tähänkin asti. Esitysluonnoksen mukaan toteutunut henkilöstömitoitus toimintayksiköissä saisi siirtymäaikana ennen 1.4.2023 olla pienempi kuin 0,7 työntekijää asiakasta kohti, jos toimintayksikkö voisi osoittaa, että siellä annettava hoito ja huolenpito vastaavat yksikössä olevien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelutarvetta sekä turvaavat heille laadukkaat palvelut. Henkilöstömitoituksen olisi kuitenkin oltava vähintään 0,5 työntekijää asiakasta kohti. Esityksen mukaan mitoitus 0,7 tulisi voimaan heti lain voimaan tullessa, jonka jälkeen 0,7 mitoituksen tulisi täyttyä kaikissa yksiköissä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös iäkkään henkilön palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointi- ja seurantajärjestelmästä. Sekä lainsäädäntöön että hallitusohjelmaan kirjattuna lähtökohtana henkilöstön mitoittamiselle on iäkkään henkilön yksilöllinen palvelutarve. Siten säädettävä 0,7 numeerinen mitoitus olisi vähimmäismitoitus ja sen lisäksi tulisi yhteismittallisesti pystyä arvioimaan, milloin tarvitaan sen ylittävää mitoitusta. Palvelutarpeiden vertailukelpoinen arviointi edellyttää yhtenäisen kansallisen arviointijärjestelmän käyttöä. Sen vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että iäkkään henkilön palvelutarpeiden, toimintakyvyn ja hoitoisuuden selvittämisessä ja arvioinnissa on käytettävä kansallisena arviointi- ja seurantajärjestelmänä RAI-arviointijärjestelmää. RAI-järjestelmä tuottaa yhdenmukaista ja vertailukelpoista tietoa palvelujen laadun arviointia ja suunnittelua sekä kansallista vertailua varten.

Lausuntokierrokselta tullut palaute ja lainsäädännön arviointineuvoston lausunto eivät edellyttäneet sisällöllisiä muutoksia keskeisiin ehdotuksiin, vaan niiden perusteella tehtiin tarkennuksia lakiehdotukseen ja sen perusteluihin.

Hallitus katsoo, että valmistelun osalta on noudatettu vakiintunutta hallituksen esityksen valmistelutapaa ja että eduskunnan käsiteltäväksi ollaan tuomassa hyvin valmisteltu hallituksen esitys.

Helsingissä 21.1.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru